

Jaarverslag 2024

NME Schouwen-Duiveland

Mei 2025, Zierikzee

Groen nieuws uit Schouwen-Duiveland Terugblik op 2024

In 2024:

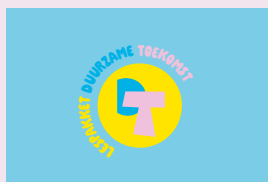
NME SD (Natuur en Milieu Educatie Schouwen-Duiveland) is een lokale, onafhankelijke organisatie die inwoners, ondernemers en toeristen meer wil leren over wat zij zelf kunnen doen om bij te dragen aan een schoon, duurzaam en regeneratief eiland. Hieronder een greep van onze inspirerende en educatieve activiteiten voor jong en oud.

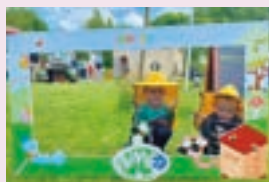
gingen 1500 leerlingen aan de slag met een leskist van NME SD, volgden 546 leerlingen een gastles en kregen 467 leerlingen een buitenactiviteit

voeren 136 leerlingen mee op de Ooster-schelde met de Natuurvaartocht en namen 43 leerlingen deel aan de Plasticsoep-vaartocht

ontwikkelde we, samen met onze collega's van IVN Natuureducatie, voor groep 7 en 8 een nieuw duurzaam lespakket

en brachten we nieuwe producten uit, zoals: meerdere natuurbingo's, photo-booths, spellen en meer!

In 2024... veranderden we samen met onze projectpartners 3 stenen schoolpleinen naar ware groene speel- en leerparadijsjes

realiseerden we een gezamenlijke schooltuin bij In 't Opper voor de scholen in Bruinisse en een schooltuin bij Zierikzee voor de Theo Thijssen

organiseerden we de Zwerfafval-Snoeproute en de Duurzame Bedrijven Fietstocht voor het voortgezet onderwijs

en gaven we 120 eerstejaars van de leerweg technasium van het Pieter Zeeman een lessenserie over het Groene Strand!

Voor de inwoners van ons eiland voerden we het NK Tegelwippen uit. Met o.a. de tegeltaxi en 5 actiedagen vol activiteiten. SD wipte 6386 tegels

we organiseerden de strandopruimdagen 'Jutterdagen', de Schone Schelde en een Afvalfietstocht langs de kust

we gaven nieuw leven aan de Bedrijven-Zwerfafval-Etafette en de Eilandelijke Opruimdagen

en lanceerden twee groene deel-opruimfietsten voor de opschoonacties op ons eiland en reden al vele schone km's!

We ondersteunden ondernemers bij het verduurzamen, in samenwerking met de energiecoöperatie EWSD en in opdracht van de gemeente. Daarnaast organiseerden we samen met deze partners de Duurzaam Ondernemen Prijs

we openden met trots het Energiehuis van de gemeente Schouwen-Duiveland in Zierikzee en hielpen hier al vele inwoners op weg met het verduurzamen van hun woning

en kijken terug op een mooi jaar waarin we de stichting SD Op Weg hielpen met duurzame mobiliteit op ons eiland!

**We hebben nog veel
meer gedaan in 2024.
Nieuwsgierig? Kijk op
www.nmesd.nl**

f nme sd @ nme_sd

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2024 van Stichting Natuur- en milieueducatie Schouwen-Duiveland (NME SD). We wensen u veel leesplezier.

Wat hebben we in 2024 weer veel mensen op Schouwen-Duiveland kunnen betrekken bij de belangrijke opgaves waar we als samenleving voor staan. We hebben hen meegenomen in grote thema's als circulaire economie, energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, Sustainable Development Goals (duurzaamheidsdoelen) en voedselveiligheid. Dit hebben we gedaan door deze grote thema's te vertalen naar concrete opdrachten, excursies, inspiratiedagen, lesprogramma's, workshops etc. Zo hebben we op interactieve wijze onze inwoners en ondernemers betrokken bij de groene, maatschappelijke vraagstukken van nu. En natuurlijk hebben we mensen ook weer mee naar buiten genomen om zo de natuur echt te beleven en te doorvoelen.

2024 was wederom een dynamisch jaar voor NME SD. Door een aantal grotere projecten aan ons te binden, waaronder de voorbereiding voor een groot LEADER-project, is onze organisatie ook blijven groeien. We voegden vier nieuwe functies aan ons functiehuis toe:

- Projectmedewerker Beleving en Recreatie
- Projectondersteuner
- Vrijwilligerscoördinator (op vrijwillige basis)
- Professionele energiecoach (van ZZP in 2023 naar arbeidscontract in 2024)

Daarnaast hebben we twee professionele moestuincoaches aan onze flexibele schil toegevoegd, zij werken op ZZP-basis.

Ook zijn we door onze groei druk bezig geweest om bepaalde structuren goed in te regelen. Dat wil zeggen dat er voorbereidingen zijn getroffen om te komen tot:

- Medewerkersbeleid
- Nieuwe statuten inclusief huishoudelijk reglement
- Vrijwilligersbeleid
- Vernieuwde boekhouding
- Digitalisering geïntensiveerd

Werken aan zichtbaarheid

Verder hebben we in 2024 hard gewerkt aan onze zichtbaarheid. Zo hebben we nu een maandelijkse rubriek in de Wereldregio, een goedgevulde website, posten we bijna dagelijks op onze socialmedia-kanalen, verstuurd we meerdere scholen- en algemene nieuwsbrieven en schreven we vele persberichten.

Financiën 2024

2024 was voor ons ook een spannend jaar omdat in 2024 de volledige budgetsubsidiekorting van 20.000 euro is ingegaan en ook de indexatie die we eerder van de gemeente ontvingen is gestopt. Daarmee is het spanningsveld tussen onze ambitie en het binnenhalen van financiële middelen nog groter geworden. Net als andere organisaties hebben ook wij als NME SD te maken met stijgende kosten, zoals loonsverhogingen in de CAO, stijgende huur-, transport- en materiaalkosten etc. In 2024 hebben we weer een flink aantal projectfinancieringen aan kunnen trekken en zo weer vele mooie, duurzame projecten kunnen realiseren op ons eiland. De kanttekening die we hierbij maken is dat deze manier van projectmatig werken echter geen garanties biedt voor komende jaren. Het is hard werken om elk jaar weer voldoende financiën aan te trekken om onze doelen te kunnen bekostigen en onder aan de streep uit te komen.

2024 hebben we helaas met een kleine min moeten afsluiten. De dynamiek in de projecten bij NME SD is groot en dat boekjaren en schooljaren niet op elkaar aansluiten helpt daar ook niet bij, evenals de subsidiekorting waar we dit jaar mee te maken hebben. Zo is het elk jaar weer een puzzel om het jaar financieel goed af te kunnen sluiten. Ook doorgeschoven werkzaamheden dragen voor een gedeelte bij aan dit kleine verlies. Dit wetende, kijken we positief vooruit naar 2025 waar we weer vele mooie projecten mogen opstarten dan wel mogen vervolgen.

Verhuizing uitleenpunt

Eind 2024 hebben we ons uitleenpunt op de Stadsboerderij moeten verlaten. Sinds een jaar hadden we door veranderende afspraken bij Gors ons uitleenpunt op onze locatie bij de Stadsboerderij nog maar 1 dag in de week beschikbaar. Dit was voor ons niet langer werkbaar en daarom zijn wij op zoek gegaan naar een andere locatie voor onze lesmaterialen en leskisten. Wij zijn dan ook blij dat wij ons nieuwe uitleenpunt op de Wevershoek kunnen vestigen, onze huidige kantoorlocatie in de vleugel naast Zeeuwland. Nu hebben we ons kantoor en uitleenpunt weer samengevoegd waardoor we efficiënter kunnen werken en we minder op en neer moeten reizen. Overigens blijven we wel educatief partner van de Stadsboerderij en zullen wij deze locatie nog steeds gebruiken en ondersteunen bij het geven van lessen over natuur, duurzaamheid en klimaatadaptie voor de allerkleinsten van ons eiland.

MAEX

In 2024 hebben we twee keer een Impuls Mobiliteit aangevraagd bij MAEX en twee keer toegekend gekregen. Zo hebben we ons niet bestaande wagenpark kunnen verduurzamen met:

- 2 elektrische deelfietsen voor woon-werk en voor werk-werk kilometers
- 2 gewone deelfietsen voor werk-werk kilometers dichtbij kantoor
- 1 elektrische bakfiets die gebruikt kan worden als opruimfiets en educatieve fiets, maar ook voor vervoer van materialen.

Activiteiten Voortgezet Onderwijs

In 2024 hebben we voor het Voortgezet Onderwijs (VO) alleen nog maar projectmatig activiteiten aan kunnen bieden, immers is de budgetsubsidie bedoeld voor het Primair Onderwijs. Met de verlaging van onze budgetsubsidie is de rek er ook wel uit om hier flexibel in te zijn. We zien echter dat de vraag binnen het VO groter is dan dat wij op dit moment kunnen bieden en daar balen wij van. Als NME SD zijn we van mening dat leerlingen op het VO eenzelfde structurele ondersteuning zouden mogen ontvangen als de kinderen die naar de basisschool gaan. Dit betekent dat we een structurele budgetsubsidie-aanvraag voorbereiden voor de basisondersteuning aan het Voortgezet Onderwijs vanaf 2026.

Samenwerking NME Zeeland

NME Schouwen-Duiveland is onderdeel van het samenwerkingsverband NME Zeeland. Het samenwerkingsverband heeft geen juridische status, maar kijkt vooral naar samenwerkingsmogelijkheden. Zo voeren we gezamenlijk projecten uit, vernieuwen we samen lesmaterialen, kopen we gezamenlijk nieuwe lesmaterialen in en hebben we een samenwerkingsstructuur opgezet. Vanuit elk NME-centrum is er een thematrekker die als aanspreekpunt fungeert voor externen. We hebben regelmatig overleg met elkaar en voeren met veel plezier samen projecten uit. Als NME SD is onze directeur Janneke Donkers thematrekker voor het thema Klimaat en Energie. Onder haar hoede zijn verschillende samenwerkingsprojecten van de grond gekomen. Denk daarbij aan de nieuwe leskist *Ye en Bo maken het groener* voor de kleuters en het *Lespakket Duurzame Toekomst* dat is ontwikkeld in samenwerking met IVN Natuureducatie (www.lespakketduurzametoekomst.nl).

Samenwerking met IVN Natuureducatie

Vanuit de NME Zeeland-samenwerking hebben we ook de samenwerking met IVN Natuureducatie geïntensiveerd. IVN is een landelijke organisatie die werkt met provinciale teams. De NME's zijn lokaal georganiseerd. Door elkaar op te zoeken en samen te werken bundelen we onze krachten. Er zijn al een aantal mooie projecten voortgekomen uit deze samenwerking waarvan het lespakket Duurzame Toekomst in 2024 nog wel het mooiste voorbeeld is. Ook zijn wij erg blij dat IVN onderdeel is van de kerngroep vergroening en het projectleiderschap over het vergroenen van de schoolpleinen op zich neemt.

Samenwerking Zeeuwlant

Sinds NME SD kantoor heeft naast Zeeuwlant zijn we nog meer gaan samenwerken met de woningbouwcorporatie. We hebben periodiek overleg, werken samen aan vergroenen van tuinen, ondersteunen huurders bij verduurzaming en trekken samen op bij de vergroening en verduurzaming van de Wevershoek. Ook hebben we Zeeuwlant kunnen attenderen en ondersteunen bij het aanvragen van een vergroeningssubsidie bedrijfspercelen. Zeeuwlant investeert daarnaast zelf ook een flink bedrag voor het vergroenen van de versteende omgeving van het kantoor.

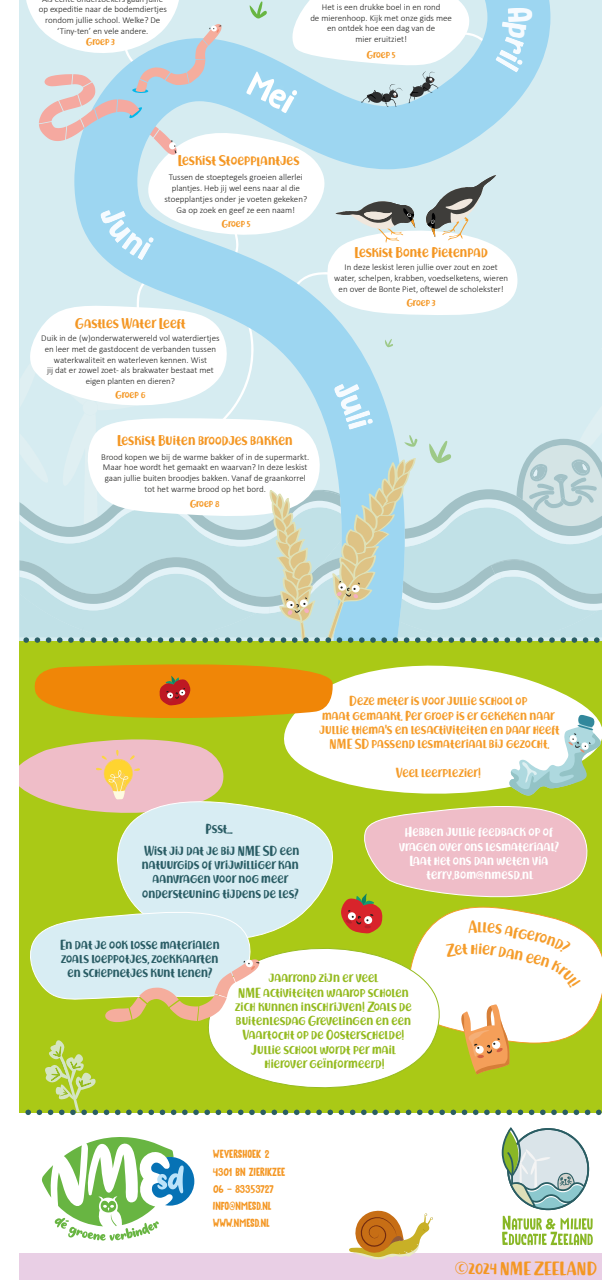
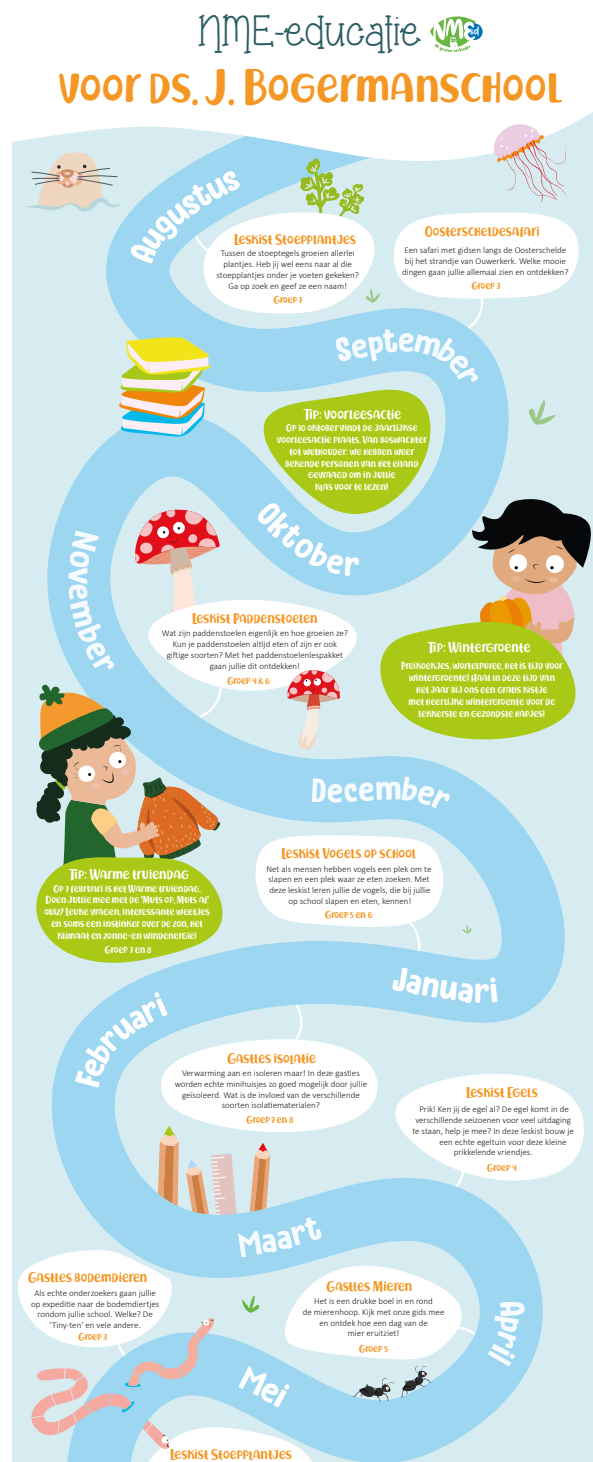
Samenwerking lokaal, regionaal en landelijk

NME SD houdt van samenwerken en verbindingen leggen, we noemen onszelf niet voor niets de Groene Verbinder. We werken veel samen met lokale, provinciale en soms ook landelijke organisaties of samenwerkingsverbanden. Soms gaat het om eenmalige samenwerkingen, soms om langdurige, intensieve samenwerkingen.

Samenwerking Onderwijs

Als NME investeren we ook in de relatie met het onderwijs. We doen steeds meer scholenbezoeken om vraaggericht aanbod te kunnen bieden aan de scholen. Zo hebben we in 2024 een gepersonaliseerde meter NME voor de Bogermanschool in Oosterland samengesteld. In deze meter NME staat op mooi vormgegeven wijze per maand met welke NME-materialen of activiteiten de school aan de slag gaat. En ook hebben we gesprekken met de bestuurders van de scholenkoepels van de basisscholen op ons eiland. Ook zijn we bijvoorbeeld in 2024 begonnen met aanbod voor de talentmiddagen voor de Lithora-scholen.

Binnen het VO hebben we regelmatig contact met de relatiebeheerder van het Pieter Zeeman Lyceum en overleggen we regelmatig met de coördinator van het Technasium. Daarnaast hebben we in 2024 geïnvesteerd in de relatie met het Delta Climate Center om te kijken of er kansen liggen op Schouwen-Duiveland en binnen ons NME Zeeland netwerk.

Onze samenwerkingspartners zijn (vast geen complete lijst):

- Gemeente Schouwen-Duiveland
- Provincie Zeeland
- NME Zeeland
- IVN Natuureducatie
- Imkersvereniging SD
- Onderwijs
- Natuur- en vogelwacht
- Het Zeeuwse Landschap
- Natuurmonumenten
- Staatsbosbeheer
- Nationaal Park Oosterschelde
- Ondernemers op het eiland
- Initiatieven uit de samenleving
- Dorpsraden en ondernemersverenigingen
- Stichting Eilandmarketing SD
- SD Op Weg
- Bende van het Strand
- Strandkorrel
- Schone Schelde convenant
- Sichtung de Noordzee
- GDO, gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling (moederorganisatie NME's)
- Schooltuinalliantie
- Groene Strand
- Strandkorrel
- DCC
- Scheldestraat Verbindt
- Impuls Zeeland
- Varend Erfgoed
- Stichting door de Wind
- Stichting Renesse
- Kennis- en innovatienetwerk circulair bouwen Zeeland
- En vast nog andere organisaties die we nu vergeten zijn....
- Platform Wij Schouwen-Duiveland
- Stadsboerderij
- Gors
- Scheldestraat Verbindt
- SMWO
- Ruilwinkel, Leger des Heils
-

Leeswijzer jaarverslag

Voor een aantal onderdelen in dit jaar verslag hebben wij al een verantwoording geschreven. Daarom verwijzen we in dit jaar verslag indien nodig naar al bestaande documenten.

Organisatie

NME Schouwen-Duiveland is een onafhankelijke, lokale stichting met een ANBI-status. Onze stichting wordt bestuurd door een vrijwillig bestuur en daarnaast hebben we een Raad van Advies waar we terecht kunnen met vragen en natuurlijk voor advies.

Bestuur NME SD

Het bestuur van NME SD bestaat uit zes bestuursleden en vergadert zo'n 4-6 keer per jaar.

- Voorzitter
Tin Buis
- Penningmeester
John Pantekoek
- Secretaris
Bibian Scheepstra
- Bestuurlijk verantwoordelijke Educatie
Marjan Glas
- Bestuurlijk verantwoordelijke programma Leefomgeving inclusief duurzame mobiliteit
Stella van Uffelen
- Bestuurlijk verantwoordelijke vanuit EWSD
Olivier Verwest

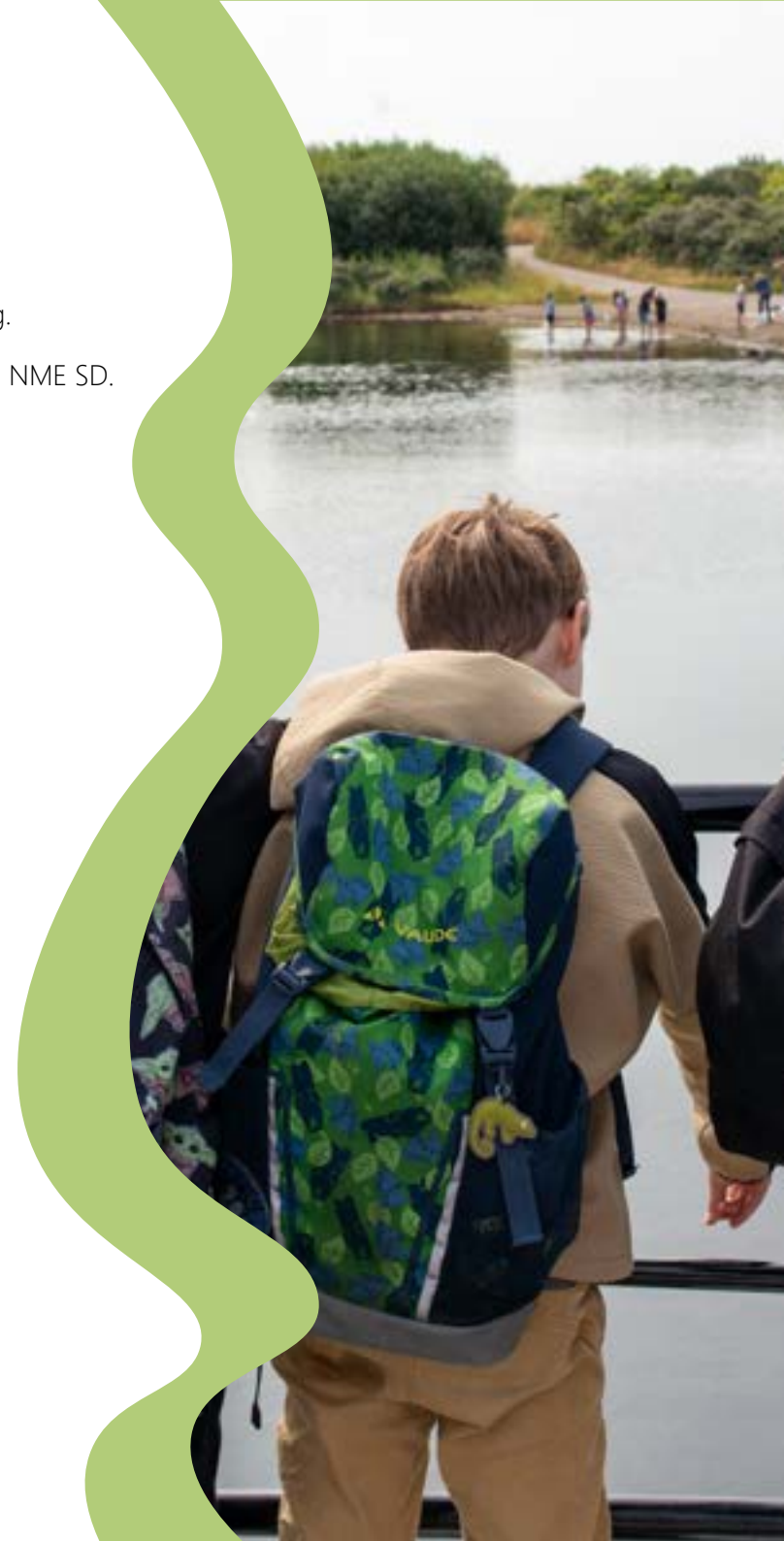

Raad van Advies

De Raad van Advies van NME SD wordt gevormd door verschillende perspectieven uit de samenleving.

De Raad van Advies komt minimaal twee keer per jaar samen om advies te geven aan het bestuur van NME SD.

- Perspectief Natuurbeheer
Arno Zwetsloot,
- Perspectief Recreatie
Leendert Verbiest
- Perspectief Biodiversiteit
Helle van der Roest,
- Perspectief Landbouw
Jeroen Manni
- Perspectief Voortgezet Onderwijs
Diane Robyn
- Perspectief Primair Onderwijs
Clemens Pronk
- Perspectief vernieuwing/innovatie/educatie
Ron van Jeveren

Team NME SD

- Janneke Donkers, het gezicht van NME SD en onze groene verbinder. Tevens projectleider van het project Vergroening Basisscholen en Kinderopvang SD en verschillende andere projecten op het gebied van verduurzaming en circulaire economie.
- Terry Bom, onze educatiekracht binnen het team. Ze kent onze scholen door en door en coördineert alle activiteiten, gastlessen en leskisten voor de scholen op SD.
- Esther Titselaar, onze communicatie- en vormgevingsheld. Zet haar tanden in contentkalenders, prachtige visuals en spraakmakende socialmedia-berichten. Ze is praktisch ingesteld en draait ook graag mee tijdens markten, trainingen, gastlessen en andere activiteiten.
- Arthur Geursen, onze allround projectleider. Een man die van aanpakken weet en het overzicht weet te behouden. Door zijn brede werkervaring is Arthur van alle markten thuis.
- Casper Weekhout, projectmedewerker Educatie en Beleving. Met zijn kennis van het onderwijs als voormalig VO-docent, brede horeca-ervaring en bijna diploma 'communities bouwen' op zak een aanwinst voor ons team.
- Elma Uijl, ons financieel geweten. Door haar uitgebreide financiële ervaring en haar scherpe blik een rots in de branding voor onze organisatie en de doorontwikkeling op gebied van financiën.
- Roos Boere, onze projectondersteuner die ons op koers houdt en structuur aanbrengt in onze administratie.
- Ronald Reedijk, onze professionele energiecoach. Met zijn brede ervaring op het gebied van verduurzaming in combinatie met zijn people-skills is Ronald het gezicht van het Energiehuis.
- Karin Boot, planner voor SD op Weg en in dienst bij NME SD. Karin is onze sociale regeltante. Als planner voor de buurtauto van SD op Weg heeft ze al duizenden ritten ingepland en mensen blij gemaakt met een ritje naar familie, de kapper of om een boodschapje te doen.

Vanuit onze flexibele schil en samenwerkingspartners kunnen we rekenen op:

- Arieke Bin en Gertie Bin, vanuit onze flexibele schil gaan Arieke en Gertie aan de slag voor het NME Educatieprogramma 'Schooltuinieren'. Opgeleid als moestuincoach en met tonnen ervaring in hun eigen moestuin gaan de dames enthousiast aan de slag als schooltuinmedewerker.
- Vele gastdocenten en vrijwilligers die ons ondersteunen met het uitvoeren van de missie.

Programma Educatie 2024 in één oogopslag

Cijfers NME op school (BO + VO)

- In totaal gaan er zo'n 2.500 kinderen naar de basisschool en bijna 1.000 leerlingen gaan naar het Voortgezet Onderwijs in Schouwen-Duiveland.
- We hebben met onze gastlessen, leskisten en activiteiten voor het BO en VO een bereik van 18.791 (aantal lesuren x aantal leerlingen). Dat betekent dat een groot deel van de leerlingen in het BO en VO meerdere keren een activiteit, leskist of gastles van ons heeft ontvangen of meegedaan heeft aan meerdelige lessenserie.
- 137 x heeft een basisschoolklas een buitenactiviteit of gastles ontvangen
- 93 x zijn basisschoolklassen zelfstandig aan de slag gegaan met een van onze leskisten.
- 1^e en 2^e klassen van het VO ontvingen per leerling 40 lesuren vanuit ons programma.

Organisatie

- Uitleenpunt van de Stadsboerderij verhuisd naar onze kantoorlocatie, Wevershoek 2
- Team van NME SD is gegroeid met een projectmedewerker Beleving en Recreatie gespecialiseerd in VO, projectondersteuner en een vrijwilligerscoördinator (vrijwillige functie) en twee professionele moestuincoaches (ZZP).
- Voorbereidingen voor een Groen Eilandhuis in de Wevershoek.
- We konden voor onze gastlessen/activiteiten gebruik maken van meer dan 25 vrijwilligers.

Mijlpalen

- 3 schoolpleinen vergroend in Bruinisse en 2 nieuwe (gezamenlijke) schooltuinen aangelegd nabij een zorgcomplex + 15 schooltuinlessen per school aangeboden met professionele moestuincoach. LEADER-aanvraag ingediend voor vervolgproject Vergroening in 2025.
- Sinds 2024 hebben we een rubriek in de Wereldregio, versturen we een scholennieuwsbrief en algemene nieuwsbrief en sturen we de scholen jaarlijks een welkomstpakketje inclusief de meter NME na de zomervakantie.
- Nieuwe elektrische opruimbakfiets

Nieuwe lessen en leskisten

- Nieuw 15-delig schooltuinprogramma voor groep 6-7 inclusief nieuwe leskisten, geweldige pizzales en handleiding voor moestuincoaches (bovenbouw)
- Nieuw 8-delig lespakket Duurzame Toekomst inclusief nieuwe leskisten samengesteld in samenwerking met NME Zeeland en IVN natuureducatie (bovenbouw)
- Invulling voor talentmiddagen, inclusief twee nieuwe gastlessen: Tuinvogels en Vlinders.
- Nieuwe uitgebreide ontdekkist getijdenbakken Oosterschelde (middenbouw)
- Nieuwe leskist Ye en Bo maken het Groener (onderbouw)
- Nieuwe leskist Escaperoom Plastic Soep aangeschaft en samengesteld (bovenbouw)
- Vernieuwde Warme Truiendag Quiz (midden- en bovenbouw)
- Vernieuwde 8-weekse lessenserie Groene Strand (eerste klassen VO)
- Vernieuwde circulaire fietstocht voor het VO (tweede klassen VO)

Benieuwd naar een uitgebreid verslag over de behaalde resultaten in 2024 op het gebied van educatie., bekijk dan hier ons gehele educatieverslag.

De Groene fiets
van Schouwen-Duiveland

Programma Duurzaam Schouwen-Duiveland

Projecten inwoners

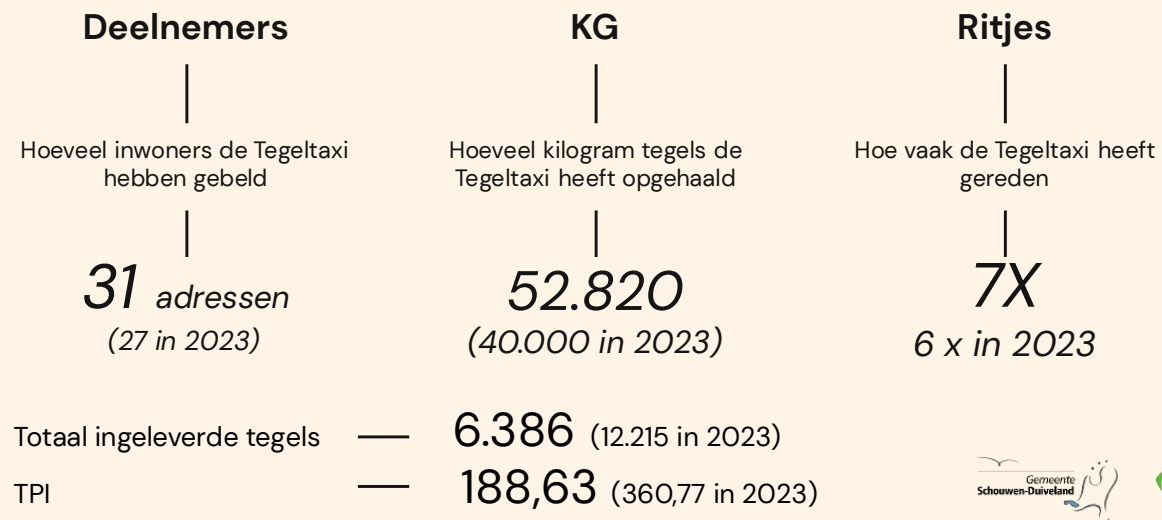
Hieronder leest u de projecten die NME SD heeft uitgevoerd voor inwoners in het kader van het programma Duurzaam Schouwen-Duiveland.

NK Tegelwippen voor Schouwen-Duiveland

NK Tegelwippen is slechts een middel...maar het is van grote waarde om inwoners bewust te maken en zoveel mogelijk plekken te vergroenen op Schouwen-Duiveland. Bewustwording over waarom een groene tuin leuk, gezond, klimaatadaptief, vol leven, lekker koel, droge voeten bij veel regen etc. is, is stap 1...daarna komt stap 2...onttegelen en vergroenen...

Wat hebben we gedaan in 2024?

- We creëerden een pop-up NK Tegelwip-kit
- We initieerden samen met de gemeente wederom de succesvolle tegeltaxi.
- We haakten aan bij meerdere drukbezochte inspiratiedagen met de NK – tegelwip –kit
- We verbonden Klimaatadaptatie met de andere urgente thema's
- We koppelden het NK-Tegelwippen met het ZK-Tegelwippen
- We verspreidden de inspiratievevolle (limited edition!) Zeeuwse Kroostegel
- We waren vraagbaak voor inwoners en dorpsraden
- We koppelden het NK-Tegelwippen aan meerdere themadagen en lesmomenten en vergroeningsmomenten.
- We lanceerde de nieuwe leskist voor kleuters '*Ye en Bo maken het groener*'
- Gedeputeerde Arno Vael kwam op bezoek om met eigen ogen te zien hoe er onttegeld werd op Schouwen-Duiveland en las voor uit *Ye en Bo*.
- We communiceerden breed via kranten en sociale media

Resultaten van de Tegeltaxi 2024 op Schouwen-Duiveland

Tegelwip inspiratie-momenten 2024

Energiehuis

In maart 2024 openden we het Energiehuis van Schouwen-Duiveland. Het Energiehuis van Schouwen-Duiveland is gevestigd op de Wevershoek 2 (naast de hoofdingang van Zeeuwend). En is opgezet door NME SD in opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland. Het Energiehuis biedt een interactieve ruimte waar inwoners meer informatie en inspiratie kunnen krijgen over het verduurzamen van hun woning.

Interactieve ruimte op de Wevershoek

Onze professionele energicoach, Ronald Reedijk, is hier aanwezig om mensen op weg te helpen en vragen te beantwoorden. De ruimte van het Energiehuis staat vol met interactieve, leerzame en duurzame oplossingen voor gevel, dak, vloer, beglazing, verwarming en ventilatie. Van isolatiematerialen gemaakt van duurzame producten zoals vlas, gerecyclede spijkerbroeken en grasvezel tot groene daken en een heuse glasexperience. Daarnaast ontvangen inwoners hier tips en informatie over energiebesparing, financiën en subsidies.

Openingstijden

Het Energiehuis was in 2024 zonder afspraak te bezoeken op elke eerste donderdag van de maand tussen 15.00 en 20.00 uur. En daarnaast op afspraak te bezoeken op andere dagen en/of tijden. De energicoach is bereikbaar via: energiehuis@nmesd.nl. Daarnaast is het Energiehuis ook aanwezig geweest op verschillende markten en inlooptijden.

In totaal is het Energiehuis 9 maal open geweest tijdens reguliere openingsdagen en tijden. En is het Energiehuis 4 maal open geweest tijdens een extra opening of mobiele versie. We hebben een special gehad over biobased isoleren. Tijdens Open Monumentendag zijn we niet open geweest daarvoor in de plaats zijn we open geweest tijdens Duurzame Huizenroute. In totaal hebben we zo'n 51 huishoudens op weg geholpen bij het verduurzamen van de woning (dit zijn geregistreerde bezoeken tijdens openingstijden of de mobiele stand inzet).

Energiecoaches

Als NME SD zijn we partner in het project Energiecoaches. We spelen hier slechts een bescheiden rol in. We leveren de professionele energicoach die als vraagbaak dient voor de andere energicoaches, de anderstalige energicoaches heeft begeleid en ook de spil is geweest tussen het Energiehuis en de Energiecoaches. Ook de meer complexe bezoeken heeft de professionele energicoach opgepakt. We hebben er in 2024 voor gezorgd dat de energicoaches mensen waar ze bij op bezoek zijn geweest konden doorverwijzen naar het Energiehuis en vice versa. Daarnaast sloot onze directeur aan bij de maandelijkse periodieke overleggen met Zeeuwind, de gemeente Schouwen-Duiveland, Zeeuwend, SMWO en de Zuidhoek om de stand van zaken te bespreken en relevante ontwikkelingen te bespreken.

ENERGIEHUIS SCHOUWEN-DUIVELAND

Projecten ondernemers

Partnerschap EWSD

Ook in 2024 heeft NME SD weer samen met EWSD (Energiecoöperatie Energie Werkt voor Schouwen-Duiveland) gewerkt aan het bieden van ondersteuning voor ondernemers op het gebied van verduurzaming. De opdrachten – exclusief de Duurzaam Ondernemen Prijs- werden door NME uitgevoerd in opdracht van EWSD. NME SD voert de backoffice uit voor EWSD en doet een gedeelte van de uitvoering van de projecten.

De energiecoöperatie heeft in 2024 veelvuldig nagedacht over de rol die zij nog wil en kan spelen op Schouwen-Duiveland. De coöperatie is ooit opgericht voor grootschalige energieprojecten. Echter is er gezien de huidige energiemarkt (netcongestie) geen ruimte om deze projecten te realiseren. EWSD beraadt zich op haar rol en functie. Delta Dynamics heeft de begeleiding van de energie gerelateerde action learning teams in 2024 overgenomen van EWSD in opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland. De coöperatie zal in 2025 verder uitsluitsel geven over haar eigen toekomst. In de tussentijd blijft NME SD uitvoeringspartner.

Verduurzamen ondernemers-traject

Via EWSD ondersteunt NME SD de gemeente bij het ondersteunen van de ondernemers op het gebied van verduurzamen. Op dit moment is NME SD actief betrokken bij de volgende trajecten:

- Verduurzamingstraject Zierikzee Zuid
- Verduurzamingstraject Renesse
- Verduurzamingstraject Burgh-Haamstede
- Duurzaamheidsscans
- Verduurzaming Algemeen

Verduurzamingstraject Zierikzee Zuid

Na een lang voorbereidingstraject is er in 2024 een energievisie opgeleverd in opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland door een onafhankelijk adviesbureau voor het bedrijvenpark Zierikzee Zuid. Deze visie biedt ondernemers van het bedrijvenpark hoogoverzicht inzicht in wat er wel en niet kan op korte en lange termijn, op individueel bedrijfsniveau en op collectief niveau. De (on)mogelijkheden hangen natuurlijk allemaal samen met de komst van het 150 KV-station en het verzwaren van het net. Vanuit deze energievisie zijn er verschillende Action Learning Teams en initiatieven ontstaan. Een Action Learning Team is een team dat bestaat uit verschillende deelnemers (bedrijven, gemeente, procesbegeleider, relevante stakeholders). De kern van Action Learning is met één of meerdere teams tot actie te komen en te reflecteren op de opgedane ervaringen, door vragen te stellen. Leren door

te doen met als doel om kennis en ervaring te delen, op verschillende manieren naar een uitdaging kijken, en eigenaarschap te creëren. De inzet is om van betekenis te zijn voor het collectief, het onderlinge begrip te vergroten en de samenwerking en motivatie te verbeteren. Inhoudelijk wil je toewerken naar creatieve verbeteringen en innovaties bewerkstelligen. Ook wil je aan de slag met oplossingsrichtingen en binnen die richtingen met de groep keuzes maken en vervolgstappen/-plannen opleveren om concreet mee aan de slag te gaan.

NME SD is met name betrokken bij de communicatie omtrent dit traject, de organisatie van bijeenkomsten (waaronder de bijeenkomst rondom de Energievisie) en bij het Action Learning Team Circulaire Economie. Er is ook een Action Learning Team All electric en een ALT-groep mobiliteit. NME SD is bij de laatste twee niet actief bij betrokken.

Als NME SD/EWSD nemen we eveneens deel aan de regiegroep Zierikzee Zuid en hebben wij deze gedeeltelijk voorgezeten in 2024. Samen met de gemeente hebben we in 2024 voorbereidingen getroffen om te komen tot een circulaire bouwhub. Hier zijn verschillende gesprekken over gevoerd met de gemeente en met een aantal aannemers. Ook heeft NME SD verscheidene gesprekken gevoerd met stakeholders die hier iets in kunnen betekenen. Denk aan de Sagro, De Hillegomse Houthandel, aannemer Jumelet, particulier initiatief dat een kringloopwinkel wilde starten bij de milieustraat, Techniekonderwijs en met de gemeente SD zelf. Na de input uit deze gesprekken heeft de gemeente eind 2024 het Kennis- en Innovatienetwerk Circulair Bouwend Zeeland als kennispartner toegevoegd aan deze ALT-groep om in 2025 naar concrete stappen toe te werken.

Verduurzamingstraject Renesse

De gemeente is in samenwerking met de ondernemersvereniging in Renesse al enkele jaren bezig met een verduurzamingstraject. EWSD en NME SD ondersteunen de gemeente daarbij evenals Delta Dynamics. Het verduurzamingstraject tussen de gemeente en de ondernemersvereniging is begonnen in 2021 met het aanbieden van duurzaamheidsscans. Anno 2024 zijn er inmiddels zo'n 40 duurzaamheidsscans uitgevoerd bij ondernemers in Renesse. Vanuit al deze scans hebben we een rode draad gefilterd en zijn er door ondernemers 3 pijlers benoemd:

1. Op weg naar all-electric.
2. Aan de slag met energiebesparing en monitoring.
3. Afval en gedrag

Al snel bleek dat er flink wat ondernemers bezig zijn met elektrificering van hun onderneming en dat zij daarbij tegen allerlei obstakels aanliepen. De grootste vraag daarbij was wel 'Hoe zit het nu met de netcongestie'. Om antwoord te kunnen geven op deze vraag heeft de gemeente een gespecialiseerd bureau de opdracht gegeven om een lokale energievisie voor Renesse op te stellen. Deze energievisie is in 2024 opgeleverd en biedt ondernemers hoogoverzicht in wat er wel en niet kan op korte en lange termijn, op individueel bedrijfsniveau en op collectief niveau.

De (on)mogelijkheden hangen natuurlijk allemaal samen met de komst van het 150 KV-station en het verzwaren van het net. Er lopen nu drie ALT groepen in Renesse 'all electric', 'monitoring en energiebesparing' en 'Afval'.

ALT Afval

Voor het onderdeel Afval is de gemeente een samenwerking aangegaan met Impuls Zeeland en in 2024 gestart met een project om nader onderzoek te doen naar de afvalmogelijkheden. NME SD voert dit project samen met Impuls Zeeland uit. Er zijn interviews afgenomen in 2024 bij strandpaviljoens en met organisaties in de food- en afvalketen. Het project loopt door in 2025, er zijn nog geen aanbevelingen of conclusies te vermelden.

Verduurzamingstraject Burgh-Haamstede

In Burgh-Haamstede is de gemeente Schouwen-Duiveland in 2024 gestart met het verduurzamingstraject. Ook gebeurt dit gebiedsgericht en samen met de ondernemersvereniging. Inmiddels zijn hier zo'n 10 scans uitgevoerd door een duurzaamheidsadviseur. In 2025 wordt gekeken hoe deze data bij elkaar gebracht kan worden en hier ook een traject als in Renesse en Zierikzee kan gaan lopen. Als NME SD hebben we bijgedragen aan content voor de nieuwsbrief, hebben we bedrijven aangeschreven om een duurzaamheidsscan af te nemen, afspraken ingepland en hebben we verschillende gesprekken met de ondernemersvereniging gevoerd. In 2025 zal dit traject verder vorm gaan krijgen.

Duurzaamheidsscans

In 2024 zijn er onder de vlag van EWSD 16 duurzaamheidsscans uitgevoerd bij bedrijven uit Zierikzee, Burgh-Haamstede, Renesse, Bruinisse, Nieuwerkerk en Ouwerkerk. NME SD verzorgt de administratie van deze scans.

Verduurzaming algemeen

Als partner in het traject verduurzaming ondernemers nemen we deel aan verschillende overleggen met de gemeente SD. Zo zijn er een periodieke 'lokale' regiooverleggen voor de trajecten Zierikzee Zuid, Renesse en Burgh-Haamstede en daarnaast een overstijgend regio-overleg om alles met elkaar te verbinden en te leren van en te uit te wisselen over de verschillende trajecten. Ook is NME SD benaderd door de ondernemersvereniging Bruinisse om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor vergroening. NME is op gesprek geweest en heeft de input teruggekoppeld aan de gemeente SD. In 2025 gaat de gemeente hier verder mee aan de slag.

Duurzaam Ondernemen Prijs 2024

De Duurzaam Ondernemen Prijs is een jaarlijks terugkerende prijs ter waarde van 12.500 euro en een tweede prijs ter waarde 5.000 euro van en een derde prijs van 2.500 euro. De Duurzaam Ondernemen Prijs is een samenwerkingsproject tussen de gemeente Schouwen-Duiveland, EWSD en NME SD.

Tien ondernemers meldden zich aan voor de DOP24

Vanaf 22 mei t/m 30 september 2024 konden ondernemers gevestigd in Schouwen-Duiveland met duurzame ideeën, initiatieven, concepten of werkwijzen zich aanmelden voor de DOP. Het kan gaan over ideeën op het gebied van: energiebesparing, energietransitie en mobiliteit, circulaire economie, biodiversiteit, klimaatadaptatie of CO2-reductie. Tien ondernemers waagden een gooi naar deze prijs met hun duurzame idee of concept. Tijdens de klimaatmarkt van de gemeente Schouwen-Duiveland vond de prijsuitreiking plaats.

Energie-efficiënte kweekcellen op nummer 1

De winnaars zijn geworden Vitro Plus BV in Burgh-Haamstede (12.500 euro) voor haar innovatieve, energie-efficiënte kweekcellen die planten helpen groeien bij netcongestie, met hulp van zonnepanelen en accu's. De tweede prijs ging naar Bouwbedrijf Van der Schelde in Scharendijke (5.000 euro) voor hun duurzame woon- en cultuurproject in Ellemeet, met royale woningen en kunstenaarsstudio's. En de derde plaats was voor Spelt Bakkers en Zoutziederij Zeeuwsche Zoute in Bruinisse (2.500 euro) voor hun mini-warmtenet waarmee overvloedige warmte wordt uitgewisseld.

Programma Recreatie en Beleving

Schoon Zeeland

Al jaren voert NME SD in opdracht van de gemeente het zwerfafvalplan Schoon Zeeland uit. Ook in 2024 werkten we aan activatie en bewustwording van scholieren met zwerfafval lessen, educatieve belevenislessen en opschoonacties. We werkten aan bewustwording bij bedrijven met onder andere de bedrijvenestafette. We namen toeristen mee in het zwerfafval verhaal tijdens de Jutterdagen en faciliteerden inwoners met opschoonacties en materiaal.

Educatie en organisatie

In 2024 hebben wij onze zwerfafvallessen op een tiental scholen aangeboden. Tegelijk werkten we aan vernieuwing door in samenwerking met de andere Zeeuwse NME centra de Zwerfafval escaperoom aan te kopen. Een verrijking voor het lesmateriaal. Door het delen van lesmateriaal besparen we kosten en zetten we ieders expertise beter in. De zelf ontwikkelde strandvondstenbingo zetten we veelvuldig in en is een laagdrempelige manier om bewustwording te creëren zo blijkt.

Ook zijn er in samenwerking met het duurzame schip De Vrijbouter en strandkorrel en meerdere vrijwilligers plastic soep vaartochten georganiseerd en vele kinderen zijn meegenomen in de wondere onderwaterwereld van de Oosterschelde en is er met een speciaal net gevist op micro plastics.

Onder de vlag van Schone Schone schelde brachten we Zeeland breed ruim honderd mensen op de been tijdens de opschoonactie Schone Schelde die we met de 4 andere NME-centra organiseerden. We namen deel aan bijeenkomsten en werkgroepen in samenwerking met provincie en bedrijfsleven om zo ook te werken vermindering van zwerfafval bij de bron.

We organiseerden en coördineerden de Schouwse Jutterdagen samen met gemeente en Hiswa-Recron onder de vlag van de campagne Zuinig Op Weze. Zo creëerden we meer bewustwording bij ruim honderd bezoekers van ons eiland.

Met de jaarlijkse Snoeproute zijn we aan de slag gegaan met ruim honderd leerlingen van het Pieter Zeeman Lyceum. De driehoekroute huis-school-supermarkt werd daardoor niet alleen schoner maar leerlingen zullen zich nu bewuster zijn van wat zwerfafval doet met het milieu. Al blijft een schonere omgeving van de supermarkten achter het Pieter Zeeman Lyceum en de school zelf een hele opgave.

Voor inwoners en bedrijven hebben we meerdere opschoonlunchuurtjes georganiseerd en ondersteunden we initiatieven met materiaal en organisatie. Zo organiseerden we meerdere opschoonacties tijdens de landelijke opschoondag en namen we inwoners mee tijdens de Eilandelijke opschoondagen en hebben we verschillende afvalhelden samen met de gemeente in het zonnetje gezet tijdens de week van de afvalhelden.

Samenwerken en Verbinden

Een belangrijk onderdeel van de opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland is de koppeling met de Campagne Zuunig op Weze met onze activiteiten. Hierin werken we samen met Eilandmarketing en maakten we de campagne zichtbaarder. We brachten alle eilandelijke opschoonactiviteiten in beeld en zorgden voor content voor de campagne.

Een belangrijke samenwerking voor ons is ook de samenwerking van de verschillende Zeeuwse NME-centra op het thema zwerfafval. We ontwikkelen gezamenlijk leskisten en organiseren jaarlijks gezamenlijk opschoonacties. Hierbij zoeken we continu naar mogelijkheden om te vernieuwen.

We hebben in 2024 verbinding gezocht met platforms en bedrijfsleven en gaven input bij het convenant Schone Schelde, De Strandverkiezing, Platform Toerisme, Plastic Avengers, Groene Strand, Nationaal Park Oosterschelde en Stichting de Noordzee.

We werkten aan participatie en activatie van de ondernemers met de bedrijvenestafette, opschoonacties in winkelgebieden en verbinding en activatie van de strandaannemers.

De zwerfafval community zijn de schoonambassadeurs van ons eiland. Initiatieven schonen op en zetten inwoners aan tot actie. Ze zijn zichtbaar aan het opschoonen en maken het eiland ook daadwerkelijk schoner. We werkten aan verbinding tussen en van de opschooners als Strandkorrel, Bende van het Strand, Schoon Schouwen Duiveland en vele inwoners en hebben gewerkt aan zichtbaarheid en koppelkansen.

Kansen en Ontwikkeling

We zoeken elk jaar weer naar nieuwe kansen om bewustwording over zwerfafval te vergroten en inwoners beter te faciliteren. In 2024 hebben de nieuwe E-cargo Groene fiets aangekocht en ontwikkelt waarmee we opschoonacties eilandbreed beter kunnen faciliteren.

We werkten aan de uitwerking van meer en betere uitleenpunten bij dorpsraden en de ontwikkeling van de Groene kast van Schouwen-Duiveland. Deze kast zit vol opschoonmateriaal en wordt geplaatst bij meerdere strandaannemers langs de kust van Schouwen-Duiveland. Zo bereiken we in potentieel alle bezoekers van onze mooie stranden en kunnen we iedereen een bijdrage laten doen aan een schoner strand. Ook werkten we aan een uitleenpunt van materiaal en bakfiets bij het transferium van Renesse. Verschillende ontwikkelingen van de beoogde locaties zorgen ervoor dat dit nog niet is gerealiseerd.

In 2024 hebben we gewerkt aan de voorbereidingen voor het project van Afval op School. Hiermee proberen we afvalscheiding door leerlingen ook op scholen te laten plaatsvinden. We vervolgen deze voorbereidingen om in 2025 bij meerdere scholen afval op School geïmplementeerd te hebben.

Groene Strand

Voor de gemeente Schouwen-Duiveland hebben we voor extra communicatie gezorgd over het Groene Strand.

Dit deden we door de inzet van de Groene Strand Photobooth op de verschillende strandovergangen in Renesse: Jan van Renesseweg, Julianahoeve, Laône, Kijkduin. Een ludieke manier om aandacht te vragen voor een serieuze boodschap. Met als doel bewustwording rondom Het Groene Strand, natuurlijk en niet-natuurlijk aanspoelsel, zwerfafval en het ecosysteem rondom de strandplevier. Deze extra promotie werd uitgevoerd tijdens de zomervakantie, in de weken vanaf week 30, elke woensdag. Daarnaast hebben we een nieuwe lessenserie over het Groene Strand opgesteld, zie het programma Educatie.

Programma SD op Weg

Samen werken aan een betere mobiliteit op Schouwen-Duiveland is de ambitie van SD Op Weg. Een ambitie die wij als NME SD van harte kunnen onderschrijven en ook goed past binnen onze eigen missie. Daarom hebben we ook in 2024 weer met veel plezier bijgedragen aan de doelstellingen van Stichting SD Op Weg. Allereerst verzorgen wij de backoffice van SD op Weg inclusief de gehele financiële administratie van zowel SD op Weg als de buurtauto, we leveren een projectsecretaris en coördinator en lenen een planningsmedewerker voor de buurtauto uit. Verder is er gewerkt aan communicatie via socials en nieuwsbrieven en vormgeving. Op basis van het evaluatiegesprek dat eind 2023 is gevoerd tussen NME SD en SD op Weg is gebleken dat er meer mandaat nodig is om de stichting SD op Weg goed te kunnen ondersteunen. De basis voor het secretariële werk is gelegd in 2023 en hebben we in 2024 omgezet naar een coördinerende rol. SD op Weg heeft de volgende mijlpalen kunnen bereiken in 2024 waarbij NME SD heeft kunnen ondersteunen:

- Er is hard gewerkt aan een oplossing voor een voertuig voor de Buurtauto. Hier is uiteindelijk een oplossing gevonden met een tijdelijk karakter met een lokale partij waarbij in de toekomst gezocht wordt naar een structurele oplossing.
- Er is gewerkt aan de financiële ondersteuning van de Stichting alsook van de Buurtauto waarbij structuur is aangebracht in de financiële stromen van de Buurtauto. Vanuit het bestuur kwam ook de wens om de website te vernieuwen om inwoners beter te kunnen informeren over duurzaam en sociaal vervoer. Samen met een externe partij zijn in 2024 de eerste stappen gezet en wordt de nieuwe website in 2025 gelanceerd.
- In 2024 is door NME SD samen met het bestuur van SD Op Weg, een externe jurist en gemeente hard gewerkt aan behoud van de planner voor de Buurtauto. De sociale verbindende rol die de planner heeft voor de gebruikers en vrijwilligers is onmisbaar en van groot belang. Door de vele inspanningen is de toekomst van de planner en ook van de Buurtauto zeker gesteld.
- Er zijn meerdere kansen onderzocht zoals een samenwerking met de Schoolbus voor uitbreiding van de Buurtauto in Zonnemaire en een verbinding in Zierikzee. Ook is er meer gewerkt aan zichtbaarheid van de stichting door input te leveren bij verschillende bijeenkomsten, persmomenten en uitingen.
- De platformbijeenkomsten zijn een belangrijke tool om partijen te verbinden en de behoefte op te halen. In 2024 is er gewerkt aan een hernieuwde verbinding met de verschillende zorgpartijen onder andere via platformbijeenkomsten. De vervoersbehoefte is opgehaald en we hebben samen met partijen verkend welke samenwerkingsmogelijkheden er mogelijk zijn.
- NME SD heeft gewerkt aan de vergroting van de slagkracht van de Stichting door uitbreiding van bestuur in samenwerking met het huidige bestuur en inzet van derden voor organisatie van de platformbijeenkomsten. Dit heeft geleid tot betere output voor de richting die SD Op Weg op wil en biedt tegelijkertijd ook input voor de vernieuwde website van SD Op Weg.
- Er is in samenwerking met de gemeente gewerkt aan stimulering van Deelmobiliteit door meer zichtbaarheid te creëren en ambassadeurs te werven voor deelmobiliteit. De community-based vorm van deelmobiliteit die nu beschikbaar is draait op ambassadeurs.

Jaarverslag 2024
NME Schouwen-Duiveland (NME SD)

Mei 2025, Zierikzee

